

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 280/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Harakálym, Mlynská 28, Košice, proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14Co/159/2019-231 z 10. decembra 2019 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/27/2023 z 26. októbra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom krajského súdu a rozsudkom najvyššieho súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov a zo súdneho spisu vyplynulo, že sťažovateľ utrpel 9. mája 2007 pracovný úraz. V dôsledku následkov spôsobených pracovným úrazom mu Sociálna poisťovňa (ďalej aj „žalovaná“) priznala nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 437/2004 Z. z.“).

3. Prvýkrát bol sťažovateľovi priznaný nárok na podklade lekárskeho posudku z 2. októbra 2009 rozhodnutím Sociálnej poisťovne z 12. januára 2010 na základe bodového ohodnotenia vo výške 770 bodov a bola mu vyplatená úrazová dávka vo výške 8 908 eur. Sťažovateľovi bola priznaná náhrada za ďalšie sťaženie spoločenského uplatnenia na podklade lekárskeho posudku z 22. júla 2011 rozhodnutím Sociálnej poisťovne z 27. septembra 2011 ohodnotená na 75 bodov vo výške 923 eur. V poradí tretí nárok za sťaženie spoločenského uplatnenia bol sťažovateľovi priznaný na podklade lekárskeho posudku z 5. júna 2013 rozhodnutím Sociálnej poisťovne z 13. augusta 2013 v počte bodov 55 a v sume 692 eur.

4. Z dôvodu absolvovania amputácie predkolenia (operačný výkon sa uskutočnil 10. apríla 2014) sťažovateľ žiadal Sociálnu poisťovňu o priznanie ďalšej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na podklade lekárskeho posudku z 10. septembra 2014 spolu vo výške 1300 bodov. Rozhodnutím z 21. októbra 2014 Sociálna poisťovňa nepriznala sťažovateľovi žiadanú náhradu, pretože sťažovateľ na základe predošlých priznaných nárokov dosiahol maximálny počet bodov pre stratu dolnej končatiny, nebol tu ani dôvod na zvýšenie maximálneho počtu bodov o 100 % odôvodňované nemožnosťou sťažovateľa navrátiť sa do pracovného života, keďže tento v roku 2013 dovŕšil dôchodkový vek.

5. Sťažovateľ sa 6. mája 2016 na Okresný súd Zvolen obrátil so žalobou, v ktorej žiadal od žalovanej Sociálnej poisťovne náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v počte bodov 900, ako aj zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50 %. Uznesením okresného súdu č. k. 15 C 106/2016-82 z 22. decembra 2016 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 16 Co 222/2017-114 z 12. júna 2018 bol nárok sťažovateľa na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia postúpený Sociálnej poisťovni, ktorá rozhodnutím z 30. augusta 2018 konštatovala, že sťažovateľ nemá nárok na ďalšiu náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, pretože z jeho strany nebol predložený nový lekársky posudok, resp. neboli preukázané nové skutočnosti zakladajúce nárok na náhradu spoločenského uplatnenia. Sťažovateľ sa odvolával na lekárske posudky, ktoré už boli predmetom skúmania Sociálnej poisťovne a tvorili podklad jej predošlých rozhodnutí.

6. Rozsudkom okresného súdu č. k. 15 C 106/2016-183 z 9. apríla 2019 bola žaloba v časti nároku na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50 % zamietnutá, čo okresný súd odôvodnil neexistenciou základu nároku na náhradu spoločenského uplatnenia, o ktorom rozhodovala žalovaná Sociálna poisťovňa rozhodnutiami z 15. apríla 2016 a po postúpení veci z 30. augusta 2018, ktorými nedošlo k priznaniu nároku na ďalšiu náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia a ktoré neboli sťažovateľom napadnuté opravným prostriedkom.

7. Okresný súd sa vyjadril aj k premlčaniu uplatneného nároku, a to na základe námietky premlčania vznesenej žalovanou pre prípad, ak by sa sťažovateľ domáhal zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia priznaného na základe jej rozhodnutí z rokov 2010, 2011 a 2013. Právoplatnosť posledného rozhodnutia o priznaní náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia pripadla na 21. august 2013, posledný deň lehoty na uplatnenie zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia uplynul 21. augusta 2015, sťažovateľ si nároky u žalovanej uplatnil 2. marca 2016 a na okresnom súde 6. mája 2016, t. j. po uplynutí premlčacej lehoty.

8. Na odvolanie sťažovateľa krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne aplikoval na posúdenie premlčania § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Sťažovateľ namietal, že premlčanie malo byť posudzované v zmysle § 114 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Podľa odvolacieho súdu dotknuté ustanovenie upravuje premlčanie dávok vyplácaných Sociálnou poisťovňou, názor okresného súdu o potrebe aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka je preto správny.

9. Sťažovateľ si okrem toho uplatňoval aj nárok na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia z v poradí štvrtého lekárskeho posudku, ktorý tvoril základ nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, o ktorom žalovaná Sociálna poisťovňa rozhodla tak, že sťažovateľovi nepriznala uplatnený nárok, resp. neskorším rozhodnutím konanie zastavila. Z tohto dôvodu nebol daný základ nároku, keďže žalovanou Sociálnou poisťovňou v týchto dvoch prípadoch nebolo priznané sťaženie spoločenského uplatnenia sťažovateľovi, ako vyslovil aj okresný súd.

10. Rozsudok odvolacieho súdu napadol sťažovateľ dovolaním, ktorého prípustnosť vyvodil z § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Sťažovateľ sformuloval tri právne otázky, od ktorých vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktoré podľa jeho názoru ešte neboli v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešené.

11. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/83/2020 z 29. septembra 2021 bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté v zmysle § 447 písm. f) CSP. K prvým dvom formulovaným dovolacím otázkam najvyšší súd uviedol, že od ich vyriešenia nezáviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, odvolací súd sa nimi ani vo svojom rozsudku nezaoberal, teda nenapĺňali atribút podstatnej otázky a neboli spôsobilé založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

12. Sťažovateľ napadol uznesenie dovolacieho súdu o odmietnutí jeho dovolania ústavnou sťažnosťou. Ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 473/2022-38 z 21. marca 2023 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie uznesením dovolacieho súdu, ktoré ústavný súd zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Ústavný súd vyslovil, že najvyšší súd sa vecne nezaoberal prvou dovolacou otázkou sťažovateľa, ktorú ústavný súd považoval za otázku právnu, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Konkrétne bolo potrebné zodpovedať, či už priznaná náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia predstavuje základ nároku, resp. či takto poskytnutá náhrada konzumuje aj prípadné ďalšie poškodenia zdravia plynúce z jedného pracovného úrazu a vzťahujúce sa na poškodenie jednej končatiny. V závislosti od zodpovedania prvej dovolacej otázky potom bolo potrebné posúdiť ďalšie sťažovateľom formulované dovolacie otázky.

13. Dovolací súd v napadnutom rozhodnutí dospel k názoru, že nárok sťažovateľa na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. z dôvodu poškodenia zdravia žalobcu v dôsledku pracovného úrazu z roku 2007 po absolvovaní následnej amputácie predkolenia (operačný výkon sa uskutočnil 10. apríla 2014) nie je u žalobcu daný. Dovolací súd, uvedomujúc si poškodenie zdravia u sťažovateľa v dôsledku amputácie predkolenia, uviedol, že nie každé poškodenie zdravia u poškodeného zakladá nárok v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. Sťažovateľovi už bolo priznané maximálne bodové ohodnotenie za poškodenie končatiny, a preto Sociálna poisťovňa už nemohla o tomto uplatnenom

nároku rozhodovať v zmysle § 4 zákona č. 437/2004 Z. z. a posudzovať mieru jeho poškodenia v dôsledku predmetnej operácie (amputácie predkolenia) z roku 2014. Keďže tento nárok zo strany Sociálnej poisťovne nebol priznaný a bol zamietnutý, súd nemohol následne rozhodovať o zvýšení náhrady, ktorá nebola v zmysle zákona priznaná. Tento postup priznávania nároku v zmysle § 5 ods. 5 citovaného zákona je ustanovený týmto zákonom a súd nemôže v tomto konaní priznať sťažovateľovi ním požadovaný nárok bez rozhodnutia o základnom nároku.

14. Sťažovateľ žiadal, aby súd zohľadnil jeho ďalšie poškodenia zdravia, a to tým spôsobom, že by rozhodoval o nároku na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia z doteraz maximálne priznanej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v počte 900 bodov. Dovolací súd uviedol, že v takomto prípade by súd nezohľadňoval jeho aktuálny rozsah poškodenia zdravia. Okrem toho znalecký posudok z 10. septembra 2014 priznal dobodovanie zranenia dolnej končatiny v hodnote 650 bodov + 50 % navýšenie o 650 bodov lekárom, avšak bez súčasného dodržania zákonného postupu, keďže pri jeho vypracovaní znalec nebral do úvahy § 9 ods. 7 a § 10 ods. 8 zákona č. 437/2004 Z. z., t. j. o sčítaní počtu bodov za jednotlivé poškodenia toho istého orgánu a o hranici maximálneho počtu bodov za takéto poškodenie toho istého orgánu. Znalecký posudok tak bol vypracovaný v rozpore s § 9 ods. 7 tohto zákona. V tejto súvislosti dovolací súd poukázal na skutočnosť, že sťažovateľ ako poškodený mal v zmysle predchádzajúcich znaleckých posudkov právo si uplatniť nárok na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, a tak žiadať o priznanie tohto nároku v zmysle § 5 ods. 5 citovaného zákona.

15. Dovolací súd upozornil, že každý znalecký posudok je vypracovaný s určitým predpokladom vývoja poškodenia zdravia do budúcnosti a nárok pri opakovanom poškodení zdravia je daný len v prípade, ak nebolo možné predvídať dané nové poškodenie zdravia pri aktuálnych poznatkoch medicíny. Pri hodnotení následkov pracovného úrazu sa prihliada na predpokladaný vývoj vzniknutých zmien v zdravotnom stave. Ani v takomto prípade však nie je vylúčené zhoršenie už ustáleného zdravotného stavu, ktoré si vyžiada ďalšie odškodnenie následkov, a to v prípade, ak sa prejavia v takej intenzite alebo takým spôsobom, že pôvodne neboli alebo nemohli byť predvídateľné. Len v takomto prípade vzniká nový nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorý predtým neexistoval, a preto nebolo možné jeho uplatnenie. V takom prípade sa pri novom nároku porovnáva zdravotný stav poškodeného a jeho vplyv na sťaženie spoločenského uplatnenia pri ostatnom poškodení zdravia so stavom aktuálnym, aj keď nárok vyplýva z tej istej škodovej udalosti. Pokiaľ aj pri predchádzajúcom odškodnení sťaženia spoločenského uplatnenia nastali podmienky na zvýšenie náhrady podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. tak, ako to bolo v danom prípade, neznamená to automaticky, že pri každom ďalšom novovzniknutom nároku budú splnené podmienky na mimoriadne zvýšenie náhrady. Aj samotné priznanie tejto náhrady na zvýšenie nároku za sťaženie spoločenského uplatnenia sa odvíja od samotného porovnávania sťaženia a obmedzenia pri spoločenskom uplatnení poškodeného v bežnom živote, ktoré je aktuálne oproti tomu, ktoré bolo zistené pri ostatnom rozhodovaní.

16. Dovolací súd je názoru, že súd v danom prípade pri dosiahnutí zákonného limitu plnenia za anatomickú stratu končatiny podľa § 9 ods. 7 a § 10 ods. 8 zákona č. 437/2004 Z. z. v prípade ďalšieho poškodenia toho istého orgánu nemôže vytvárať nové právne vzťahy a zakladať nimi také práva a povinnosti sporových strán, s ktorými zákon č. 437/2004 Z. z. nepočíta. Zo strany súdu tak neprichádza do úvahy zvyšovať tzv. základný nárok vytvorený len na princípe určitej hypotetickej

situácie z doteraz priznaného maximálneho obodovania pre stratu dolnej končatiny v počte 900 bodov. Toto poškodenie zdravia ale nezodpovedá aktuálnej miere poškodenia zdravia na základe operačného výkonu (amputácie predkolenia) z 10. apríla 2014, pre ktorý si poškodený uplatňoval zaplatenie žalovanej istiny. Zvyšoval by sa tak nárok, ktorý by nezodpovedal reálnemu poškodeniu zdravia žalobcu, ktoré znalec aktuálne ohodnotil na 650 bodov.

17. Z uvedeného dôvodu tak odpoveď na otázku, „či je možné v rámci rozhodovania o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z. z. prihliadať aj na poškodenie zdravia, za ktoré už poškodenému napriek jeho ohodnoteniu v lekárskom posudku nebola osobitne poskytnutá náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku uplatnenia limitu plnenia za anatomickú stratu končatiny podľa § 9 ods. 7 a § 10 ods. 8 zákona č. 437/2004 Z. z.“, je potrebné zodpovedať, že nie. V prípade, ak na základe predchádzajúcich znaleckých posudkov už bol poškodenému priznaný maximálny počet bodov, je vylúčené následne na základe ďalšieho poškodenia zdravia toho istého orgánu, priznať jeho zvýšenie v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. Nie je možné považovať za základ takéhoto nároku doteraz maximálne priznaný počet 900 bodov za anatomickú stratu končatiny a z neho vychádzať pri žalobcovom uplatnenom nároku podľa § 5 ods. 5, keďže tento základ nároku nezodpovedá aktuálnemu poškodeniu zdravia, z ktorého si sťažovateľ v tomto konaní uplatňuje svoj nárok. Zo strany súdu tak nie je možné zvyšovať určitú hypotetickú konštrukciu nároku, ktorá nezodpovedá reálnej miere poškodenia zdravia u poškodeného. Podľa dovolacieho súdu zákon nedovoľuje priznať toto zvýšenie ani na základe znaleckého posudku síce zohľadňujúceho ďalšie aktuálne poškodenie toho istého orgánu, avšak vypracovaného v rozpore s § 9 ods. 7 a § 10 ods. 8 zákona č. 437/2004 Z. z.

18. Zohľadniac meritórne posúdenie prvej dovolacej otázky, na ktorú dal najvyšší súd negatívnu odpoveď, sa dovolací súd už nezaoberal druhou a treťou dovolacou otázkou, keďže neboli pre toto konanie podstatné, a preto dovolanie v tejto časti v zmysle § 447 písm. f) CSP odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

19. Sťažovateľ napáda výklad právnych predpisov a celkové skutkové a právne posúdenie jeho nároku zo strany odvolacieho súdu a dovolacieho súdu, ktoré viedlo vo svojich dôsledkoch k porušeniu základných ústavných princípov a základného práva sťažovateľa. Doteraz priznaná náhrada podľa sťažovateľa konzumuje aj náhradu za následok spočívajúci v strate končatiny v predkolení, ktorý nebol samostatne odškodnený, a to v dôsledku dosiahnutia limitu odškodnenia, následok straty končatiny nemožno umelo vytrhnúť z kontinuity vývoja zdravotného stavu sťažovateľa. Pri zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. bolo potrebné zohľadniť aj poškodenie zdravia, ktoré nemohlo byť samostatne odškodnené v dôsledku uplatnenia limitu plnenia za anatomickú stratu končatiny. Záver dovolacieho súdu znamená, že hoci má poškodený reálne rozsiahlejšie poškodenie zdravia, nie je mu možné priznať ďalšiu náhradu ani prostredníctvom zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Dovolací súd postupoval formalisticky v rozpore so zmyslom a s účelom zákona č. 437/2004 Z. z., ako aj v rozpore s princípom úplnej náhrady škody, ktorá poškodenému vznikla.

Poskytovaná náhrada musí byť primeraná povahe všetkých následkov a ich predpokladanému vývoju.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

20. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, ako aj napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, ktorými nebolo vyhovené žalobe sťažovateľa o zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku pracovného úrazu.

21. V petite ústavnej sťažnosti sťažovateľ namieta porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru, ktoré je špecificky zakotvené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto predmet ústavnej sťažnosti ústavný súd ustálil v zmysle prechádzajúceho odseku.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu:

22. Sťažovateľ smeruje svoje námietky najmä k dôvodom a argumentácii dovolacieho súdu, aj keď napáda aj rozsudok krajského súdu, ktorého prieskum ústavný súd už odmietol aj v uznesení č. k. IV. ÚS 473/2022-18 z 27. septembra 2022, a to pre nedostatok právomoci, pričom nie je dôvod, aby rovnakým spôsobom nepostupoval aj v tomto prípade, pričom k odmietnutiu došlo z procesných dôvodov, teda predošlé uznesenie ústavného súdu nevytvára prekážku *res iudicata*.

23. Z ústavnej sťažnosti je nepochybné, že sťažovateľ využil svoje právo podať proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd. Z uvedeného vyplýva, že existoval iný súd rozhodujúci o ochrane práv sťažovateľa (najvyšší súd), čo vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia v bode 1 uvedených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu. Sťažovateľ napokon ani netvrdí, že niektorú zo svojich námietok nemohol v dovolaní uplatniť.

24. Princíp subsidiarity znamená, že ústavný súd poskytuje ochranu základným právam a slobodám iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri skúmaní podmienok konania o ústavnej sťažnosti riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je ochrana základných práv a slobôd poskytovaná ústavným súdom prostredníctvom ústavou a zákonom č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upraveného konania o ústavnej sťažnosti subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak o tejto ochrane nerozhodujú všeobecné súdy (porov. *mutatis mutandis* II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09).

25. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu:

26. Z pohľadu ústavného súdu najvyšší súd podal komplexnú odpoveď na otázku formulovanú sťažovateľom, a to či doteraz priznaná náhrada konzumuje aj náhradu za následok spočívajúci v strate končatiny v predkolení. Sťažovateľ proti tomu namieta a poukazuje na princíp úplnej náhrady škody, z ktorého má vychádzať aj zákon č. 437/2004 Z. z., a dodáva, že výklad najvyššieho súdu je formalistický.

27. Najvyšší súd v podstatnom poukázal na koncepciu zákona č. 437/2004 Z. z., ktorý nie je postavený na princípe úplnej náhrady škody, čo vyplýva jednak z limitácie počtu bodov, za ktorú možno dosiahnuť odškodnenie pri poškodení toho istého orgánu (§ 9 ods. 7 zákona č. 437/2004 Z. z.), ako aj z limitácie možnosti zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia najviac o 50 % (§ 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z.). Prelomenie uvedeného by viedlo k výkladu zákona proti úmyslu zákonodarcu, čo nie je akceptovateľné. Otázka, či samotná limitácia obsiahnutá v predmetnom zákone je ústavne udržateľná, presahuje predmet konania o individuálnej ústavnej sťažnosti.

28. Sťažovateľ žiadnym spôsobom nereflektuje na dovolacím súdom vyčítaný nedostatok znaleckého posudku, ktorý má byť v rozpore s § 9 ods. 7 a § 10 ods. 8 zákona č. 437/2004 Z. z., čo je ďalší dôvod, pre ktorý dovolací súd neakceptoval existenciu základu nároku u sťažovateľa, pretože tento neodráža aktuálne poškodenie zdravia sťažovateľa.

29. Je zrejmé, že dovolací súd nerezignoval na svoju úlohu a v tomto prípade poskytol sťažovateľovi odpoveď na jeho právnu otázku, pričom pri posudzovaní ústavnoprávnej udržateľnosti odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd posudzuje, či vyslovené závery nie sú svojvoľné, arbitrárne, resp. nedostatočne odôvodnené (IV. ÚS 242/2022). Iba nesúhlas, resp. oponovanie týmto záverom bez hlbšej ústavnoprávnej argumentácie nemôže založiť dôvody, pre ktoré by bolo možné uvažovať o porušení základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

30. Vzhľadom na uvedené, najmä na nedostatočnú argumentáciu sťažovateľa, porovnávajúci vyčerpávajúci výklad najvyššieho súdu o zákonnej nemožnosti zohľadniť každé poškodenie zdravia vzťahujúce sa na ten istý orgán z dôvodu zákonnej limitácie odškodňovania nárokov na náhradu za bolesť a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj o nutnosti odškodňovať aktuálne poškodenie zdravia, pričom aj možnosť zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa uplatňuje k aktuálnemu poškodeniu zdravia, poukazujúc na nedostatky v znaleckom posudku, ústavný súd konštatuje, že v tomto prípade výklad najvyššieho súdu sa pohybuje v limitoch ústavnoprávnej udržateľnosti a predstavuje prípustný spôsob posúdenia existencie základu nároku u sťažovateľa, ktorý sa neprieči účelu a zmyslu dotknutého zákonného textu.

31. Námietky sťažovateľa ústavný súd vyhodnotil ako nespôsobilé spochybníť ústavnú udržateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ktorého závery nemožno označiť za nedostatočne odôvodnené ani arbitrárne. Medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a obsahom označených základných práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich

porušení, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

32. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júna 2024

Libor Duľa
predseda senátu